



# Journalisten Janne Josefsson: Det är det öppna samhället han eftersträvar

Vi pratar *om* honom. Men sällan *med* honom. I en intervju för Socionomen berättar Janne Josefsson om journalistens uppgift, om sin syn på socialtjänsten och hur han ser på de konflikter som uppstår i konfrontationen med myndigheterna.

text: Henric Nilsson  
foto: Anna Rehnberg

Janne Josefsson väcker känslor. Det vet alla som har besökt ett personalrum på ett socialkontor. Det finns dubbla känslor bland socialarbetarna. Jubel när han biter sig fast som en terrier i ICA-handlaren som kränger gammal köttfärs, men också en rädsla och tveksamhet när det gäller hans granskning av socialtjänsten. På socialkontor där jag jobbat har ibland följande ordväxling hörts när en LVU-utredning diskuterats:

”Håller den för länsrätten”, frågar någon.

”Det är möjligt, men håller den för Janne Josefssons granskning?”

I över 20 år har han varit ett svart spöke för socialarbetare.

**Men vad säger** han själv? Socionomen ville ha en intervju och Janne Josefsson svarade direkt ”Jo, att få framföra mina åsikter inför socialtjänstemännen känns angeläget.”

Vi träffas i hans lägenhet och under ett par timmar pratar han länge och engagerat. Ja, han pratar nästan oavbrutet.

Utanför TV-rutan är hans röstläge mer sjungande och språket mustigare.

Han reser sig och sätter sig, glasögonen åker av och på, han lånar en penna och ritar kvadrater och rektanglar och drar pilar hit och dit när han vill tydliggöra ett sammanhang.

Han *är* en engagerad människa.



gör jag också. Det är bara det att man gömmer sig bakom sekretessen. Den är så behändig och den innebär väldigt automatiskt att man inte ställer upp eller tycker att jag har illvilliga motiv eller en dold agenda.

Värst är det när man använder sekretessen, inte för att skydda klienterna, utan sig själv från att slippa obehagliga frågor, anser Janne Josefsson. Och användandet av men-bedömningen inom sekretesslagstiftningen ger han inte mycket för.

– Jag menar att socialen tar sig en rätt som de inte har. De sätter sig över människor och säger att ”Det är inte bra för dig att prata med journalister”. Bara för att människor har kontakt med socialen så är de inte automatiskt omyndigförklarade eller femfemmor. De är i regel vuxna människor.

– Den hårda sekretessen är till för att skydda människor. Den har ju goda avsikter. Det är något som vi skall vara stolta över, att vi har ett humanistiskt perspektiv, den sociala ingenjörskonsten och så vidare. Men i detta hägn och i skydd av sekretessen kan djävligt otäcka saker hända. Sådant som jag har dokumenterat i ett antal radio och TV-program.

**Och innan vi** har hunnit dricka upp kaffet så är vi inne på Vetlanda. Och Oskarshamn och Lerum. Reportage där socialtjänsten har framstått i sällsynt dålig dager.

Men målet, enligt Janne Josefsson, är inte att sätta dit socialtjänstemännen. Han vill begripa hur det kan gå snett. Han vill stå på de svagas sida, och han ser i förlängningen det som en kamp för demokratin. Han anser inte att han skall – eller kan – bedöma om föräldrar är dåliga eller inte. Det är inte hans uppdrag. Uppgiften är att granska om rättsövergrepp har begåtts under vägen.

– Alla som vi granskar skall ha rätt till sina bästa argument. De skall få tid att förklara sig och de skall inte klippas sönder och samman. Tro det eller ej, men det sätter jag en dygd i att inte göra, säger Janne Josefsson och hävdar att han alltid sparar originalintervjuerna.

– Däremot kan jag förundras över att de inte sätter sig in i grejerna. De vet ju att jag inte är från Café Norrköping eller Bingolotto. Det är nästan ofattbart. De tror att det är en enkel match. Ta socialchefen i Vetlanda som hade tränat på något mantra ”Det är olyckligt att det hände men i den situationen som var då så var det rätt beslutat”.

*Ja, vad händer med dig när du har socialchefen i Vetlanda framför dig?*

– Först tycker jag nästan synd om honom, men sedan tänker jag att det inte är klokt det som hände där.

– Men folk tror att jag njuter när jag har en stammande socialchef framför mig, men det stämmer inte alls. Jag vill begripa, jag är inte där för att fördöma. Men när de inte kan förklara så fungerar ju TV på det sättet att jag dömer dem.

*Vetlanda har ju blivit väldigt omskrivet. Kommunen tillsatte en utredare, Barbro Hindberg, som skrev en rapport. Har du läst den?*

– Absolut. Hon är helt fel ute. Mycket handlar ju om vad Uppdrag Granskning gjorde och inte det hon borde ha sysslat med ... vilka övergrepp kommunen gjort.

Han tycker att rapporten är överflätande och ibland lögnaktig. Bland annat när hon skriver att pappans psykiska problem inte var kända av kommunen.

– Till och med i första stycket av deras sociala utredning står det att pappan var känd åtminstone sedan 1999. Det är ju viktigt! Då visste de ju vem han var.

**Men beslutet att** publicera Louise berättelse var inget lätt beslut, enligt Janne Josefsson, eftersom Louise var under 18 år. Men han tycker att de tog tillräckliga hänsyn genom att anonymisera flickan.

– Vi skyddar henne, vi kastar inte ut henne till vargarna, men att inte låta henna komma till tals, det är en annan grej. Vi gjorde bedömningen att historien var angelägen att berätta. Att vi

Dessutom rätt rolig emellanåt. Men ibland sänker han rösten och blir sådär vass att man kan förnimma den rysning som många intervjuade socionomer har känt genom åren.

**Han har en** liten lapp där han skrivit ner vad han vill säga och han börjar med att hävda att fackförbundet SSR:s ordförande har uppmanat sina medlemmar att bojkotta honom.

– Kolla det, säger han och sedan är vi inne på socialarbetarnas ovilja att prata med media.

– Den rädslan som många kan ha, den är ju mänsklig och förståelig och den måste jag starkt respektera och det

kan berätta den men att vi inte kan låta flickan träda fram.

Och, jodå, han förstår att de som jobbar inom socialtjänsten i Vetlanda mår dåligt, ”det är klart att folk råkar djävligt illa ut”, och det finns en ambivalens hos honom över reaktionerna på torget utanför kommunhuset.

– Det fanns något gott i att folk reagerade. Samtidigt kände jag att det var en väldigt uppiskad stämning så att alla nyanser försvann. Jag blev någon ställföreträdande som gör upp med makten.

– Och Vetlanda pekar finger på mig och säger att det är jag som piskar upp stämningen ... och det är klart att programmet orsakar detta. Men om en

## Janne Josefsson om sitt uppdrag: Uppgiften är att granska om rättsövergrepp har begåtts

kommun, en demokrati inte förmår hantera en sådan viktig grej så skapar de det här utrymmet. Vem är ansvarig för att den uppstår? Är det de eller jag?

– Och fortfarande har vi inte fått svar på frågan varför det hände. Varför berättar man inte det?

**Media måste granska** makten, anser han. Och konsekvenserna av den granskningen kan man inte alltid överskåda. Han berättar om reportage de gjort om illegala invandrare som utnyttjades som billig arbetskraft eller om en matfabrik i Indien. ”Det var klart att jobben försvann, men skulle vi inte ha berättat om det då?”, frågar han.

Det är det öppna samhället han eftersträvar. Men han tycker att socialtjänsten liksom andra maktinstitutioner, offentliga som privata, blivit alltmer slutna.

– Vad är det för inställning till media som skall granska alla maktinstitutioner? De för ju en krigsföring mot oss. De ogillar oss så fruktansvärt, säger han upprört.

*Tror du det är personligt?*

– Att man gör mig till ett hatobjekt gynnar ju inte mig. Det är ingen fördel att inte få komma till tals med människor som fattar besluten i de sociala utredningarna, säger han trött.

Berättelsen om när Janne Josefsson var med på mammans socialkontors besök brukar ofta hänföras som ett skäl till hans avoga hållning till socialtjänsten.

Bakgrundshistorien är att hans halvbror var fosterhemsplacerad och mamman ville få hem honom till jul. Till saken hör också att mamman själv växte upp i fosterhem.

Även om minnet av mötet med den strikta socialtjänstevinnan och mammas tårar har präglat honom så tycker han att det används för att förklara de reportage han gör. Det spelar ingen roll vilka egna motiv som finns.

– Titta på vad jag gör. Det helt avgörande är om det är sanningsenliga och hederligt beskrivna historier eller inte.

Också journalisterna skall granskas. De har en enormt stor makt, menar Janne Josefsson.

– Skulle jag kunna härja hur fritt som helst så blir jag också korrumpierad, men nu kollas ju vartenda kommatecken överallt.

– Jag är inte ofelbar, ingen är ofelbar. I så fall skulle vi ha monster som sitter som socialchefer eller journalister. Man måste ha ett självkritiskt tänkande. Det tycker jag att socialen saknar. Även vi inom journalistkåren gör det i stor utsträckning.

**Själv har han** blivit fälld i Granskningsnämnden vid fem tillfällen. Bland annat för reportaget om socialtjänsten i Lerum 1997.

– Vi snackar om 35 års journalistisk verksamhet och jag är den mest anmälda av alla.

– Där fälldes vi för att vi visade barnen i bild men jag står fortfarande för det. Hade vi inte gjort det så hade bar-

nen varit omhändertagna idag. Är de sakfel så är det allvarligt men i det här fallet tycker jag att vi som samhällsprogram skall ta fighten.

Vi pratar om det reportaget – där socialtjänsten i Lerum anklagades för att omhändertaga barn på felaktiga grunder – när han själv tar upp den kritik som finns om att han ger sig på makthavare som befinner sig för långt ner i hierarkin. Men kritiken är fel, menar han, för all makt korrumpierar och måste granskas.

*Men där hängde ni ju ut socialsekreteraren, en lägre tjänsteman, med bild i TV.*

– Hon ställde ju inte upp. Vi hade ju fullmakt. Och varför skall hon med den maktpositionen som hon har springa och gömma sig? Det fanns ingen anledning att skydda dem. Det vore tjänstefel.

*Men tar du någon hänsyn till att de du granskar exempelvis har barn?*

– Jag har tagit hänsyn. Det ringer ju folk och vädjar om att inte publicera detta och ibland tar jag hänsyn. Hänsyn och reflektion gör jag alltid. Det står mellan att känna stark empati och medkänsla för den människa som råkar ut för den här granskningen och målkonflikten till vårt uppdrag att granska och undersöka. Att anonymisera människor är ett sätt att låta dem komma undan.

– Men jag reflekterar mer över det idag än för 10 – 15 år sedan.

*Vad tycker han då om socionomerna?*

– I mitten av sjuttioalet var det så här i Göteborg. Socialhögskolan kallades socialisthögskolan och journalisthögskolan var kommunisthögskolan. Det var en tid när många klev in och ville förändra världen precis som vi ville förändra via journalistik. Och jag har sett väldigt intressanta och spännande sociala projekt, inte minst i England, och jag har sett socialarbetare göra fantastiska jobb.

Problemet är att socialtjänsten inte erkänner den makt de har, menar Janne Josefsson. Uppgifter i utredningar samlas på hög utan att kollas upp eller gallras bort.



Janne Josefsson står utanför huset där han bodde under uppväxten. Huset ligger i Biskopsgården som är ett bostadsområde på Hisingen, Göteborg.

– Om det inte står rätt till i en familj, ta sexuella övergrepp, så är det väl jättebra att folk anmäler det. Dessutom är det en skyldighet av socialen att inleda en utredning. Jättebra att vi har ett samhälle som gör det. Det står jag för till hundra procent.

Men sedan börjar problemen, menar Janne Josefsson, och jämför med en polisutredning i samma ärende. Polisen måste inom sinom tid ställa sig frågan om det går att driva ärendet vidare eller inte. Polisen bestämmer sig för att lägga ner fallet men i den sociala utredningen finns anmälan och uppgifterna kvar. Och förmedlas vidare i nya utredningar.

– De skall höra med grannar och så vidare, men det innebär att den sociala utredningen samlar på sig en massa sladder. Det är där det sker något som blir djävligt otäckt.

– Det kan ju vara så att någon påstått att han rörde mellan benen på flickan. Den uppgiften tas inte bort. Så sitter någon där senare och tycker ”ingen rök utan eld”.

*Men är det fel på individerna som jobbar med det här eller är det ramverket?*

– Jag tror att det är kass utbildning. Jag har ju läst många utredningar och även om jag inte har någon utbildning i

socialt arbete, så påminner det lite om undersökande journalistik.

– Jag kan känna igen det här när det kan haverera för oss, när vi inte har någon som tar motargumenten ”Det du tror sker... tänk om det är så här? Har ni tänkt på detta och detta?”. Men det sker inte. Socialens svar är att ”vi måste gå till Länsrätt och kammarrätt. Där finns rättssäkerheten”. Men då säger Länsrätten, som i Oskarshamn-fallet, ”att vi har ingen anledning att ifrågasätta psykologutlåtandet, det förmodar vi att socialtjänst har kollat”. Och när man sedan har advokater som är de sämsta i landet, som inte vill ta i dessa ärenden med tång. Jag har sett advokater som inte gör det mest elementära.

– Då uppstår en rättsröta som är gigantisk idag. Det är min absoluta uppfattning.

Klienterna är oftast personer som saknar högre utbildning, information och kontakter och därför måste journalisterna vara där, fortsätter han.

– Det är alldeles för få journalister som vill göra det här jobbet, för det är svårt, säger Janne Josefsson och berättar att för att han skall börja jobba med ett fall så måste han få ut alla papper därför att ”det är som att kliva i en träskmark. Man kan trampa fel”.

Någon motsståndare till socialtjänsten i stort är han inte.

– Nej, det är klart att det är jättebra att det finns en samhällslig buffert. Jag är för en socialtjänst. Och det är möjligt att det omhändertas för lite barn.

– Min uppfattning är att samhället skall ha den rätten för barnens skull, men det måste vara omgärdat av mycket starka regler, lagstiftning och rättsskydd. De kan inte få ta barn hur lätt som helst. Det är det grövsta ett samhälle har rätten att göra.

**Han tycker att** socialarbetarna i de flesta fall är för tysta. De vill inte ställa upp i intervjuer även när de inte har något att riskera. När han gjorde dokumentären ”Femmans spårvagn” om en resa genom olika socioekonomiska världar i Göteborg så mötte han många socialarbetare som berättade häpnadsväckande historier som han ville skulle komma med.

– Men de ville inte. De ville väl jobba anonymt och det kan jag respektera men jag tycker att de är för tysta! De om någon vet väl var det här samhället har tagit vägen de senaste 25 åren.

*Ja, har du inte sett några goda exempel?*

– Jo, det är klart. Jag har mött många trygga socialsekreterare. De är inte



trygga på ett dumt eller otäckt sätt så att de inte kan se att de har fel utan på ett självklart sätt. Det är de skraja, de som springer och gömmer sig som är läbbigast. Jag har ju varit på socialförvaltningar där hela förvaltningen töms på ett ögonblick, ”Nu är han här, herredjävlar stick”. Och då blir ju de goda exemplen inte så frekventa.

– Jag skulle gärna möta kåren och förklara hur jag tänker och reflekterar. För jag har naturligtvis förutfattade meningar, fördomar och erfarenheter som naturligtvis inte är representativa. Sen är det ju så att Uppdrag Granskning går på historier där socialen inte har skött sig. Det är vårt jobb att göra det, för att få ett bättre samhälle.

*För är inte verkligheten betydligt mer komplex än det man får se i Uppdrag Granskning?*

– Det tro fan det! Det är klart att nyanser försvinner. Det tar många år att göra reportagen. Jag pratar inte med alla inblandade, alla vill inte prata med mig. Det blir förenklingar. Det är journalistik. Det blir en kompakt bild. Men det skall vara hederligt gjort, det vi påstår.

– Och det är klart att tar man upp ett fall som Vetlanda så blir ju bilden av socialen i hela Sverige omskakad och det drabbar alla socialsekreterare. Men jag vet inte hur det skulle vara annorlunda? Då får de väl göra troligt att Vetlanda är ett udda exempel, men jag tror inte det. Sânt här uppstår i en kultur där saker kan gå väldigt snett. Men det är inte så att alla utredningar bedrivs på detta sätt, självklart inte.

**Men socialtjänsten** måste bedriva självkritik och titta över sin organisation och sitt arbetssätt och inte ”skära huvudet av budbäraren” som han uttrycker det.

Och han fortsätter gärna dialogen med den socialtjänst som han samtidigt är så kluven till.

– Bjud in mig. Jag kommer gärna även om jag har 150 socialtjänstemän framför mig. De får komma med vilka frågor som helst. Jag räds inte. ■

## Kommentar av Christin Johansson, ordförande SSR

### Har du uppmanat medlemmar att lägga på luren om han ringer?

– Jag har aldrig uttalat att man skall slänga på luren när Janne Josefsson ringer. Det handlar inte om Janne Josefsson som person, utan jag har varit kritisk mot de metoder och det urval som Uppdrags Gransknings redaktion har använt sig av när man granskat socialtjänsten. Där våra medlemmar inte har känt igen sig och där vissa delar av verkligheten undanhållits titarna.

– Den typen av journalistiska metoder med dolda mikrofoner gör att man skall vara väldigt observant och att man behöver skaffa sig kunskaper om hur media arbetar.

– Men vi har inget emot att socialtjänsten som sådan blir granskad. Det är både viktigt och nödvändigt.

### Så någon bojkott av Janne Josefsson har aldrig uttalats?

– Jag har aldrig som ordförande för det här förbundet uttalat något sådant. Och jag har ju själv medverkat i debattprogram och det är väl svar på den frågan.

## Intervju med Barbro Hindberg, utredare för Vetlanda Kommun i Louise-fallet utifrån Janne Josefsson påstående.

text: Henric Nilsson

*Janne Josefsson tycker att din utredning är lögnaktigt eftersom du skriver att pappan inte var känd av kommunen?*

– Kommunen rensar ut alla handlingar efter fem år. Man behåller dem bara i fem år sedan är de väck ur registret. När jag frågar socialförvaltningen om han varit en klient där så har de inte det i sina register, utan de hade uppgift om att de haft kontakt med honom två gånger under hela 2000-talet. Den ena gången så handlade det om behov av ekonomisk ersättning. Den andra gången var det samma sak och det var efter det att Louise var omhändertagen. Så några uppgifter om att han var känd sedan tidigare fanns inte vid den tidpunkten.

*Vid tiden för din granskning menar du?*

– Nej, just det. Det var en gallring som alltid görs där.

*Uppdrag Granskning hänvisar ju till den utredningen, daterad 2006-06-01 som skrevs i samband med omhändertagandet 2006 där det står under rubriken Tidigare förekomst:*

*”x är känd hos socialtjänsten i Vetlanda sedan 1993, då han ansökte om ekonomiskt bistånd, han har därefter i olika perioder beviljats ekonomiskt bistånd. Han hade under en tid anställning via Ardis. Våren 1999 beviljades han en råd och stöd-kontakt hos socialtjänsten. Ärendet var då initierat av rättspsykiatrik eftersom han var dömd till rättspsykiatrisk vård”*

– Det är ju så att min utredning slutar vid omhändertagandet. Jag har alltså inte gått längre än till den dag då hon omhändertogs. Det är socialtjänstens arbete dessförinnan och de handlingar som jag hade dessförinnan som jag utgått från.

*Så hade du läst den utredningen från 2006 så hade du sett uppgiften? Men det gjorde du inte?*

– Nej, för min utredning gick fram till omhändertagandet.

*Man kan säga att Janne Josefsson har rätt i sak då?*

– Det kan man väl göra men jag har inte heller fel för jag har utgått från de handlingar som fanns på socialförvaltningen och inte gått längre framåt än till tiden för omhändertagandet och då fanns inte de uppgifterna.

*Om du hade läst den utredningen som gjordes 2006, hade det förändrat din syn på Uppdrag Granskningens kritik mot Vetlanda?*

– Ja, på den här punkten hade det gjort det, men inte på andra punkter.

*Men om han blivit beviljad råd och stöd från socialtjänsten så måste man gjort en utredning 1999 och haft en kännedom om vem han var?*

– Det är klart att det hade varit viktigt för socialförvaltningen att ha det där historiska perspektivet bakåt. Det kan hända att de gjort en annan bedömning då. Men det är mycket annat i det här och totalt hade det inte förändrat min bild av det här.

*Det hade det inte gjort?*

– Bara på den här punkten. Jag trodde ju när jag kom dit att han var mycket välkänd, men han hade inte haft kontakt på hela 2000-talet mer än vid dessa två tillfällen då han behövde ekonomiskt bistånd.

*Men har man beviljat ett bistånd (1999), som i sin tur initierats av rättspsykiatrik, så borde man haft en rätt bra koll på vad detta var för en kille? För så stort är väl inte socialkontoret i Vetlanda att en sådan kille med den problematiken inte skulle vara känd?*

– Jo, men det är ju så att socialtjänstens insatser bygger på frivillighet. Och beviljas man råd och stöd så är det en frivillig insats och vill man inte så kan man försvinna och inte ta den hjälp som erbjuds. Det är ju bara om man har som vuxen väldigt svåra missbruksproblem så att man kan bli omhändertagen

med tvång ... precis som med barnen... men man kan inte tvinga på någon råd och stöd. Det är ett bistånd och han hade ju inte någon hög uppfattning av socialtjänsten.

*Men jag tänker på det som Länsstyrelsen trycker på att man borde kunnat plocka in de uppgifterna i samband med att man valde att öppna utredning (2004) så borde det ringt en hel del klockor här med tanke på att man kände till att det var en kille som var dömd till rättspsykiatrisk vård?*

– Jag har ju också sagt att man borde utrett pappan bättre. Jag har ju samma uppfattning som länsstyrelsen har.

*Men när du gjorde granskningen så fanns inte uppgifterna om beviljat bistånd från 1999?*

– Nej, när jag gjorde den fanns de inte där.

*Janne Josefsson påstår ju att du mörkar?*

– Men så är det ju inte. Det är de uppgifter som jag fått och som beror på de uppgifterna som var utgallrade och min utredning slutar vid omhändertagandet. Någon ny LVU-utredning gick jag inte in på utan det var handläggningen innan jag tittade på.

*Uppgifterna om beviljat bistånd i form av råd och stöd 1999, var väl inte bortgallrade när de skulle öppna utredningar 2003 och 2004 och han var väl en välkänd figur i Vetlanda?*

– De säger att han inte är det. Det har inte spelat någon roll vem jag frågat. De har levt vid sidan av. Jag har intervjuat en polis som kan varena gatsten i Vetlanda och de känner inte till honom. Han har undgått systemet.

*Men är inte det ganska anmärkningsvärt att du inte läser det dokument som visas upp för socialchefen och enhetschefen och som vänder hela reportaget om Louise?*

– Man måste ju sätta stopp någonstans när man gör en utredning och mitt uppdrag var att se bakåt. Och hade jag gått in på en ny LVU-utredning och familjehemsutredning så hade det blivit en väldigt mycket mer omfattande utredning. I och för sig har jag kritiserat förvaltningen för att de inte tagit fram mer uppgifter om pappan.

*I reportaget visar man ju upp det här dokumentet från 2006 där det står att han blivit beviljad bistånd 1999, nämner inte socialchefen det när du intervjuar honom?*

– Jag har ju frågat alla och de har tittat i alla sina handlingar. De har tittat i alla register och där fanns han inte. Och de som är chefer, typ socialchefen, är ju inte insatt i enskilda ärenden.

*Men upplyste de inte dig om det när du pratade med socialchefen, för det är ju en sådan viktig detalj i reportaget, och som tittaren reagerar på, att han var känd?*

– Ja, inte från 2000 och framåt så hade han ju inte haft någon kontakt med socialtjänsten.

*Men när anmälningarna kom in (2003 och 2004) är ju inte dokumenten från 1999 bortgallrade?*

– Jag har ju tyckt att de skulle ha gjort en noggrannare undersökning av pappans bakgrund. Varför de inte gjorde det, det får du fråga dem om. Men sen är det också så att när hon flyttade så hade båda föräldrarna gemensam vårdnad. Då lägger sig ju samhället inte i hos vem barnet bor. Då hade de ju ingen anledning, när hon flyttade till Vetlanda, att göra det utom om Bergsjön skulle haft skäl att överföra ärendet och informera Vetlanda.

*Bergsjön kunde väl frågat Vetlanda om pappan och tagit uppgifter om pappan. Det är ju inte vem som helst som blir dömd till rättspsykiatrisk vård?*

– Javisst har man ju missat i utredningarna på båda hållen. Och det säger jag också. Att de skulle ha gjort mycket grundligare utredningar. Båda de gångerna de gjorde utredningar.

*Ja, då skulle de kunnat tagit fram dokumentet från 1999 för då var det inte gallrat?*

– Ja, men det materialet hade jag inte tillgång till. De uppgifterna hade jag inte tillgång till.

*Hur kommer det sig att du inte läser det papper som visas fram i TV?*

– Jag har inte vetat att det funnits och jag har inte frågat efter det heller. Det handlar om vad som har hänt fram tills hon blev omhändertagen och inte vad som hänt därefter.

*Du såg väl TV programmet?*

– Ja det gjorde jag.

*Undrade du inte vilket dokument Uppdrag Granskning hänvisade till?*

– Nej, det gjorde jag inte utan jag har frågat. Jag utgick ifrån att han var en välkänd person och blev väldigt förvånad när jag fick veta att han inte var det och att de inte kände till honom på vuxensektionen. De satt ju inte, som Janne Josefsson påstod, med alla uppgifter och alla handlingar och det var bara gå dit och fråga dem. De hade de inte.

*Hade de inte det? De måste ju gjort en utredning och beviljat honom bistånd 1999?*

– Jag vet inte om de hade de handlingarna. Det fanns i varje fall inte registrerat. Det fanns ingen akt där det låg.

*Samtliga intervjuer är inspelade på band, lästa av respektive intervjuperson och godkända.*

*Men man har skrivit det i LVU-utredningen 2006?*

– Ja. Men eftersom jag inte har gått in på den LVU-utredningen så kan jag inte veta hur de har resonerat eller hur de fått fram de uppgifterna och var de legat innan.

*Hade inte det vart intressant?*

– Det kan man väl säga, men nu var det så att jag gick fram till omhändertagandet. Man kan alltid i efterhand resonera om man inte borde ha gjort mer eller tagit andra uppgifter och gått längre och så, men det var tiden fram till dess som var min uppgift att utreda.

*Och det hade Vetlanda bestämt?*

– Det hade vi gemensamt resonerat om. Det hade inte förändrat något i helheten i den här rapporten. Det finns så mycket annat den här rapporten innehåller. ■

## Intervjuerna med Janne Josefsson och Barbro Hindberg ställer ytterligare frågor:

- Varför läser inte Barbro Hindberg – som kritiserar Uppdrag Granskning så hårt – det dokument från 2006 som Janne Josefsson visar upp för socialchefen och enhetschefen och som är helt avgörande för programmets vinkel: Nämligen att kommunen känner till pappan men av olika skäl väljer att inte agera.

I detta dokument daterat 2006-06-01, där kommunen redogör för skälen till det omedelbara omhändertagandet, står under rubriken Tidigare Förekomst: "Våren 1999 beviljades han en råd och stödkontakt hos socialtjänsten. Ärendet var då initierat av rättspsykiatri eftersom han var dömd till rättspsykiatrisk vård".

Den meningen ställer ytterligare frågor som borde ha fått svar i Barbro Hindbergs granskning:

- Hur kan socialtjänsten i Vetlanda 2006-06-01 ha kunskap om att pappan beviljats en råd och stödkontakt 1999 om uppgifterna, enligt Barbro Hindberg, var bortgallrade?

- Om han *beviljades* råd och stödkontakt 1999 så borde det biståndet ha föregåtts av en utredning och den bör inte vara bortgallrad 2003 och 2004.

- Varför nämner inte socialchefen och enhetschefen dokumenten från 2006-06-01 i samtal med Barbro Hindberg? (Barbro Hindbergs utredning utfördes efter Uppdrag Gransknings avslöjande.)

- Varför väljer Vetlanda kommun och Barbro Hindberg att begränsa sin utredning till tiden *innan* LVU-utredningen 2006-06-01?

Henric Nilsson och Lena Engelmark